

La escurridiza o cómo esquivar el amor

Abdel Kechiche, 2004

Un clàssic de visita en la *banlieue*

Una altra perspectiva de la immigració

Des de fa alguns anys, el tema de la immigració –en particular el dels joves immigrants que viuen en els barris perifèrics de les grans ciutats, les denominades *banlieues*–, s'ha convertit en un dels temes més recurrents de la cinematografia francesa. Aquest és, també, el tema de la segona pel·lícula del director francès originari de Tunis Abdel Kechiche, *La escurridiza o cómo esquivar el amor*. No obstant això, cal assenyalar diversos atributs que distingeixen de manera notable a aquesta pel·lícula d'algunes altres (per exemple, de *Lila dice*, que vam poder veure fa poc en aquest mateix cicle).

La escurridiza és part d'un relat en aparença senzill d' enamorament juvenil. Krimo, un adolescent sense massa àngel ni ambicions, s' enamora d'una de les seves companyes de classe, Lydia, que a més és la

protagonista d'una obra de teatre que muntaran a l'escola per a un d'aquests típics festivals familiars. Krimo, amb l'objectiu de conquerir a Lydia, convenç el protagonista de cedir-li el seu paper per a així representar en escena el que vol, perquè no s'atreveix a escenificar-ho en la realitat. Aquest és el problema particular de Krimo, que en realitat més que un problema es tracta del procés d'aprenentatge que enfronta tot adolescent: com comunicar i manejar els seus sentiments.

L'obra de teatre en qüestió és *Jocs d'amor i atzar*, de Marivaux, un dramaturg del segle XVIII. Aquesta obra, tal com marca el cànon de l'època, és una comèdia que aborda el tema de les relacions amoroses mitjançant el clàssic joc de les confusions i substitucions. Marivaux, no obstant això, té també alguna cosa que el distingeix dels seus contemporanis: un tractament més profund i digne, en con-

seqüència, dels personatges que tradicionalment o eren caracteritzats de manera estereotipada o directament eren ignorats (la mal denominada «gent humil»). Heus aquí un paral·lelisme clar entre ambdues obres: Kechiche, com Marivaux, ha decidit «ocupar-se» d'aquells que en el món de la representació –ja sigui literària, cinematogràfica, televisiva– usualment, o són ignorats o són utilitzats com a metàfora de problemàtiques socials i polítiques. En l'entorn actual –i a pesar que aquesta pel·lícula va ser filmada abans de les revoltes socials de l'any passat– Kechiche tenia molt clars els prejudicis que pretenia combatre: «Els barris humils de l'extraradi s'han estigmatitzat fins a tal punt que és gairebé un acte revolucionari situar-hi una acció qualsevol que no tracti d'agressions, drogues, dones violades ni matrimonis forçats». Però per a Kechiche «ocupar-se» no es tracta, afortunadament, d'una qüestió

programàtica, ideològica; sinó d'una aproximació íntima a l'univers quotidià dels seus personatges: un grup multiètnic d'adolescents.

Hi ha també un altre paral·lelisme que dignifica, des d'una altra perspectiva, a aquests joves: els abundants i llargs diàlegs entre els personatges adolescents – veritablement teatrals, en el sentit clàssic– tenen la seva contrapartida en les escenes de la representació de l'obra de Marivaux. Això sembla legitimar la seva praxi lingüística, mitjançant un reconeixement de la riquesa i el potencial que conté, lluny de l'estereotip que qualifica l'argot dels adolescents «d'empobriment lingüístic».

L'estètica austera, «crua», del film –rodat amb càmera en mà, en pocs escenaris i sense banda sonora– fa recaure tot el pes en el guió i en les actuacions. Hi haurà qui pugui trobar reiteratius els diàlegs, hi haurà qui pugui protestar la seva versemblança, no obstant això, l'aposta de Kechiche és clara: fer un cinema que de tan nu acabi mostrant el que l'artifici moltes vegades oculta.

Menció a part mereixen les actuacions, especialment la de Sara Forestier en el paper de Lydia. El fet que la pràctica totalitat dels actors estiguin mancats d'experiència i provinquin d'ambients similars als descrits en el film, duplica el poder simbòlic de la pel·lícula. Així ho ha reconegut

el propi Kechiche, que quan parla de la seva aposta per reivindicar el potencial dels joves posa com a exemple els seus actors, a qui afirma haver-los infós «una consciència del seu propi potencial artístic, i, en conseqüència, una reivindicació dels seus mitjans d'expressió. El valor artístic del treball d'interpretació que han efectuat constitueix per a mi l'evidència d'una avidesa cultural en ebullició, que només espera les estructures adequades i els mitjans financers per expressar-se».

La escurridiza va ser la gran guanyadora dels premis *César*, que l'Acadèmia francesa va atorgar al 2005. El film va obtenir els guardons a millor pel·lícula, millor director, millor guió original i actriu revelació.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Abdel Kechiche

Guió: Abdel Kechiche i Ghalia Lacroix

Producció: Jacques Ouaniche

Fotografia: Lubomir Bakchev

Muntatge: Antonella Bevenja i Ghalia Lacroix

Nacionalitat: França

Any: 2004

Durada: 117 min.

Equip Artístic

Osman Elkharraz (Krimo)

Sara Forestier (Lydia)

Sabrina Ouazani (Frida)

Nanou Benhamou (Nanou)

Hafet Ben-Ahmed (Fathi)

Aurélie Ganito (Magalie)

Carole Franck (Professor de francès)

Hajar Hamlili (Zina)

Rachid Hami (Rachid)

Meryem Serbah (Mamà de Krimo)

Hanane Mazouz (Hanane)

Sylvain Phan (Slam)

Filmografia

2000

La culpa es de Voltaire